

Za históriou Sniny

CYKLOCHODNÍK
THE HISTORY OF SNINA
CYCLOTRACK

ZASTÁVKA Č. 1 / STOP NR. 1

NA STAROM SNINSKOM NÁMESTÍ
THE OLD SNINA SQUARE

Vítame vás na starom sninskom námestí. Pôvodne sa naň vchádzalo zo severozápadu cez rieku Pčolinka z miestnej časti Tabla. Po výstavbe novej obchodnej cesty z Michaloviec cez Ruské sedlo do Poľska v rokoch 1863-64 sa hlavným vstupom stala cesta vedúca od kaštieľa cez rieku Cirocha. Dominantnou stavbou námestia bol vždy rímskokatolícky kostol. Obkolesovali ho budovy, jednoduché domy. Žiaľ, z pôvodnej zástavby sa okrem kostola zachovala len budova bývalého okresného úradu, dnes je to Dom humanity SČK. Všetky ostatné stavby ustúpili novej socialistickej výstavbe panelových domov.

Welcome to the old Snina square. Original entrance was from the northwest, across the river Pčolinka from Tabla. After the construction of a new trade route from Michalovce to Poland through saddle Ruské sedlo during the years 1863-64, the road leading from the manor house across the river Cirocha became the main entrance. The dominant object of the square has always been a Roman Catholic Church. It was surrounded by simple houses. Unfortunately, the only original building except the church preserved from the past is the former district office building, today's Red Cross House. All other houses were replaced by new socialist construction of blocks of flats.

Námestie v Snine na dobovej mape z roku 1866
The square in Snina on the map from 1866

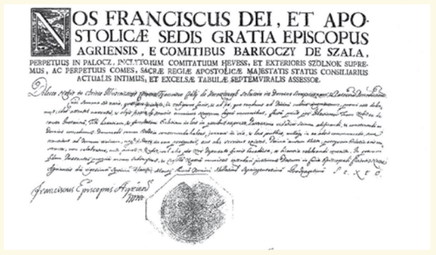
NOS FRANCISCUS DEI, ET APO-
STOLICÆ SEDIS GRATIA EPISCOPUS
AGRIENSIS, E COMITIBUS BARKOCZY DE SZALA,
PERPETUUS IN PALOCZ, INCLYTOQUE COMITATUUM HEVESS, ET EXTERIORIS SZOLNOK SUPRE-
MUS, AC PERPETUUS COMES, SACRÆ REGIÆ APOSTOLICÆ MAJESTATIS STATUS CONSILIARIUS
ACTUALIS INTIMUS, ET EXCELSÆ TABULÆ SEPTEMVIRALIS ASSESSOR.

Listina jagerského biskupa Františka Barkoczyho z roku 1746 povoľujúca výstavbu murovaného rímskokatolíckeho kostola
Charter of Francis Barkoczy, the Bishop of Eger, from 1746 authorizing the construction of brick Roman Catholic Church

Najstaršia známa fotografia rímskokatolíckeho kostola s priľahlou časťou námestia z prelomu 19. a 20. storočia od prešovského fotografa Kornela Divalda
The oldest known photography of the Roman Catholic church with the adjacent part of the square from late 19th and early 20th century taken by photographer Kornel Divald from Prešov.

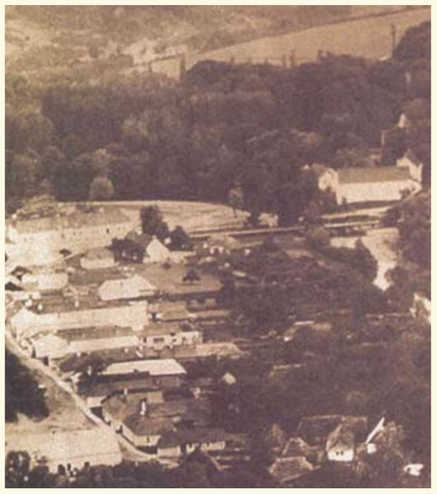

Časť námestia na fotografii z roku 1912
Part of the square on the photography from 1912

Časť námestia s kostolom a pamätníkom vzniku 1. Československej republiky, neskôr preneseným do parku na ul. 1. mája, 30-te roky 20. storočia
Part of the square with the church and the memorial dedicated to the founding of the Czechoslovak Republic, later displaced to the park on the 1st May Street (30s of the 20th century)

Mierka / scale 20 10 0 20 40 60 80 100 metre / Meters

VAŠA POZÍCIA / YOUR POSITION

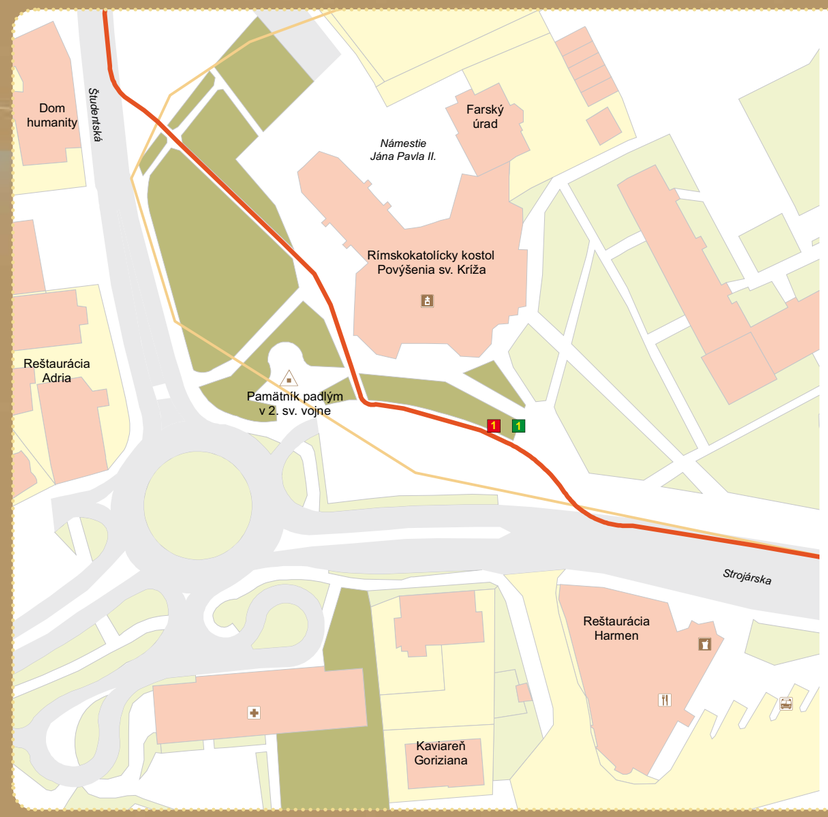

Rímskokatolícky Kostol Povýšenia sv. Kríža

Klasicistický, pôvodne barokový kostol, v minulosti zasvätený Nájdeniu sv. Kríža, bol postavený v roku 1751 vďaka štedrej pomoci grófa Františka Csákyho a jeho manželky. Nadpis AD 1818 (Anno Domini 1818) nad hlavným vchodom kostola označuje rok, kedy bola pristavaná veža a nový chór. Dovtedy mu slúžila stará drevená zvonica - súčasť niekdajšieho dreveného kostola. Pôvodný drevený kostol, ktorý stál na tomto mieste a po prvýkrát sa spomína v roku 1691, bol prenesený do Jasenova, kde slúžil ďalších 50 rokov. V roku 1700 sa už spomína nový drevený kostol, zasvätený sv. Jánovi Krstiteľovi.
Snina sa stala samostatnou farnosťou až od roku 1782. Dovtedy bola filiálkou rímskokatolíckej farnosti Dlhé nad Cirochou.

Kostolné zvony

Kostol mal tri zvony, z ktorých najmenší bol neskôr prenesený do kaplnky na cintoríne. Počas I. svetovej vojny ich rakúsko – uhorská armáda použila na odlievanie kanónov. Dva nové zvony boli odliate vďaka aktivite tunajšieho farára Ondriáša. Rodáci žijúci v Pennsylvánii zorganizovali na jeho žiadosť v rokoch 1923-1925 zbierku. Jej výťažok sa vyšplhal na 5,5 milióna korún. Veľký zvon bol umiestnený v kostole, malý v kaplnke na cintoríne.

Premeny kostola

Po II. svetovej vojne získal novú podobu, položená bola dlažba, osadené farebné okná. V rámci liturgickej reformy po roku 1965 boli starý oltár s bohostánkom, bočné oltáre a drevená kazateľnica nahradené novým oltárom, bohostánkom, sedesom, ambónou a krstiteľnicou. Súčasnú podobu získal rozšírením kostola na úkor zbúrania pôvodnej svätyne a vyvýšením veže v rokoch 1991 – 92. Jeho kapacita je 1700 miest na sedenie i státie, pôvodná kapacita bola 400 miest.

Bohatá je i vnútorná výzdoba kostola

Dokončená bola v roku 1889. Dominantný je obraz Panny Márie Bohorodičky z roku 1891. Autorom väčšiny umeleckých diel je maliar Ignác Roškovics. Zaujímavá je jeho freska na klenbe lode kostola, ktorá zachytáva kostol z roku 1889. V starej časti kostola sa nachádza lurdská jaskyňa so sochou Panny Márie z roku 1887. Raritou kostola je 9 m metrov vysoký kríž s umučením Ježiša Krista z roku 1998 od akademického sochára Svetozára Ilavského. Rozpätie jeho rúk má 3,5 m, výška sochy je 4,5 m.

ENG.

The Roman Catholic Church of The Elevation of the Holy Cross

Classicist, originally baroque, brick church was originally consecrated to The Finding of the Holy Cross. It was built in 1751 thanks to generous support of the Count Francis Csaky and his wife. Title AD 1818 (Anno Domini 1818) above the main entrance of the church refers to the year when a new tower and choir were built. Until then, the old wooden bell tower - part of a former wooden church from 1726 - had served to church. The original wooden church, which stood on this place, was first mentioned in 1691 and it was transferred to Jasenov, where he served for another 50 years. In 1700 there was already a new wooden church consecrated to St. John the Baptist. Finally after 1782, Snina became a separate parish. Until then, Snina was a subsidiary of the Roman Catholic parish of Dlhé nad Cirochou.

The church bells

The church had three bells. Later the smallest was transferred to the chapel at the cemetery. During the World War I. the Austro - Hungarian army used them for casting cannons. Two new bells were cast due to the activities of the local pastor Ondriáš. At his request natives, living in Pennsylvania, organized collection during the years 1923-1925. Its yield climbed up to 5.5 million koruna. A large bell was placed in the church; a small bell was placed in the chapel in the cemetery.

The church transformations

After World War II has acquired a new form – new paving laid, colour windows. After the liturgical reform in1965, old altar, side altars and wooden ambo were replaced by a new altar, sedes, ambora and baptistery. The present form was reached by enlarging of church at interest of demolition of former sanctuary and elevation of citadel in 1991 – 92. Its capacity is 1700 seats and standing, original capacity was 400 seats.

Rich interior decoration of the church

It was completed in 1898. The picture of Mother of God from 1891 is dominant. The author of the majority of works is a painter Ignác Roškovics. Interesting is his fresco painting on the vault of the old church presenting the church from 1889. In the old part of the church is the Lourdes cave with statue of St. Mary from 1887. The rarity of the church is 9 meters tall cross of Passion of Jesus Christ made by academic sculptor Svetozár Ilavský. The margin of his hands is 3.5 m, the height of the sculpture is 4.5 m.